

TEREZÍN BUDAPESTEN

PÁRATLAN OLDAL - LXII. évfolyam, 23. szám, 2018. június 8.

Május végén a Vígszínházban újból színpadra állították a *Defiant Requiem: Verdi Terezínben* című világjáró produkciót. A közönség már a 2010-es magyarországi ősbemutatón átélhette, hogy egykor, a theresienstadti koncentrációs táborban az a szembeszegülés (defiance), amit a *Requiem* előadása magában hordozott, mit jelentett – elsősorban a kezdetben 150 tagú, majd a további tizenöt elhangzás időszaka során az éhezés és az ismétlődő Auschwitzba hurcolások folytán 60 tagúvá csökkent kórus számára. A zenemű Rafael Schächter betanította változatának az erejét a zsidó előadók lelkében tovább növelte a Verdi-zene záróhangjaiba a karmester által belefűzött ellenállási dallam, amit a díszelőadáson részt vett nácik nem értettek, de Eichmann-nal az élükön lelkesen megtapsoltak. Ezt az egykori jelentést a Murray Sidlin által alkotott produkció a tábori kórus néhány túlélő tagjával készült interjúkból vett részletek bemutatásával és narrátorok elbeszélésével hozza el a ma hallgatósága számára.

Hogy a Schächter-kórus és a theresienstadti zsidó kulturális elit más tagjai által tanúsított szembeszegülés, be nem hódolás mennyi erőt ad a mai magyar kulturális elit – éheztetés helyett egzisztenciális ellehetetlenítésnek kitett, Auschwitzba küldés helyett emigrációba kényszerüléssel fenyegetett – tagjainak, közvetlenül nem tudható. De valamit meg kellett érteniük a vígszínházi reprízről. 1944. június 23-án Schächteréket arra kényszerítették, hogy az oratóriumból részleteket adjanak elő a tábort meglátogató Dán Vöröskereszt és Nemzetközi Vöröskereszt közös küldöttsége előtt, és a delegáció tagjai ezzel az előadással, ahogy a „Hitler által a zsidóknak adományozott város”-ban szerzett többi benyomásukkal is, nagyon elégedettek voltak.

A 2018. május 28-án, a szigorított Stop Soros benyújtásának előestéjén 23 ország küldte a Vígszínházba a nagykövetét, mert úgy érezték, a mai Magyarországon a nemzetközi közösségnek jeleznie kell, hogy tanult a hetvennégy évvel ezelőtti tévedésből.